

GEVANGENEN-KATEGORIEËN

begrepen als afkorting van 'Schwerverbrecher'), kwamen in de kampen voor en na het uitbreken van de oorlog ook criminelen terecht die wel al talrijke vonnissen achter de rug hadden maar zich weer op vrije voeten bevonden: zij werden dus als het ware preventief in de kampen gestopt, zulks met de aanduiding 'Befristete Vorbeugungshäftlinge' (preventieve gevangenen-op-termijn); hún groene driehoek vertoonde de letter B of de letters BV, hetgeen door de overige gevangenen beschouwd werd als afkorting van 'Berufsverbrecher'. K (*Kriegswirtschaftshäftling*) stond op de groene driehoek van die gevangenen die de bepalingen op het gebied van de oorlogseconomie overtreden hadden. Er waren dus drie soorten 'groenen': de SV'ers, de BV'ers en de K'ers, en, aldus de Duitse politieke gevangene dr. Eugen Kogon, die zeven jaar lang in Buchenwald opgesloten zat: 'Der überwiegende Teil der BV- und SV-Häftlinge bestand aus üblen, zum Teil übelsten Elementen'¹ – des te noodlottiger was het dat in nagenoeg alle kampen deze 'groenen' tot in een laat stadium bovenaan stonden in de hiërarchie der gevangenen.

Omtrent de aantallen 'asociale' resp. SV'ers, BV'ers en K'ers die in totaal in concentratiekampen belandden, zijn geen cijfers of schattingen bekend. Trouwens, dat geldt in het algemeen: de statistiek der concentratiekampen vertoont talrijke lacunes. Zo weten wij evenmin hoeveel Russische arbeiders en arbeidsters (gelijk al gezegd: zonder enig *Schutzhaftbefehl*) van eind '41 af in totaal in de kampen ingeschreven werden – Sachsenhausen telde medio december '43 op bijna zes-en-dertigduizend gevangenen bijna dertienduizend Russische *Zivilarbeiter*, Mauthausen telde er in juli '44 op ca. vijftigduizend bijna twaalfduizend, maar men moet bedenken dat dit momentopnamen zijn: dertien-, resp. twaalfduizend *Zivilarbeiter* waren in de genoemde maanden in die twee kampen nog in leven; er waren er veel meer binnengekomen.

Dan zijn er de gedeporteerde Joden. Enkele miljoenen hunner werden, gelijk eerder uiteengezet, in de vernietigingskampen dan wel in de vernietigings- en concentratiekampen Auschwitz-Birkenau en Majdanek bij aankomst vergast, maar vele honderdduizenden werden hetzij in bezet Rusland, hetzij in Polen, hetzij soms ook in Duitsland in werkkampen opgenomen dan wel in de administratie van het Auschwitz-complex ingeschreven waarna zij in Auschwitz I, II of III of in een van de *Aussenkommandos* van Auschwitz tewerkgesteld werden. Dit betrof Joden uit tal van landen, waaronder Nederland. Het laatste land dat aan de beurt kwam,

¹ E. Kogon: *Der SS-Staat*, p. 48-49.